

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, szerda január 14.

Tizedik évfolyam.

OLVASÓINKHOZ.

Jubiläumot ünnel, a bekövetkezett 1880-dik évben a „KELET” fenállásának tíz éves örömmünepét. Tíz év a gründolások és bukások mai korszakában szép és nagy idő, s mindennek felett biztos próbaköve az állandóságra számító és életrevaló vállalkozásoknak. A becsületesen végzett munka nyomán járó nyugodt önértékeltek tekintünk vissza a lefolyt évekre; különbözű új lapok tüntek fel és buktak el ezen idő alatt mellőlünk — és mi mindig helyt állottunk; új és régi politikai irányzatok vívtak harezot, alakultak át, — a mi politikai irányunk és meggyőződésünk mindig a régi maradt: az 1867-diki kiegyezési alapon, melynek védelmezésével jelent meg e lap első száma, ma már az egész nemzet zöme áll. Mi nem kergettünk olvasóink mulattatására politikai delibabokat, nem igyekeztünk elérhetetlen vágyakba lizgatni a nemzet Királyhágón ineni részét, hanem felfogtuk az életet a maga rideg egyszerűségében, a felmerülő terveket kivihetőségük szerint; nem csaptunk hamar fellebbre a hírtelen alvó zajt, ha a hazában baj adta elő magát, hanem komoly munkával, ernyedetlen kitartással igyekeztünk hazarészünk speciális érdekeinek megoldására birni a hormányt s különösen anyagi előhaladásunk érdekében tevékenységre buzdítani a társadalmat. Nyugodtan mutathatunk egész sorára az elért eredményeknek, s reményre jogosító kezdeményeknek, a melyek kormánytól és a társadalomban nagy részt e lapok fellépése folytán nyertek életet.

A lefolyt évek sora nem hogy lankasztólág hatott volna reánk, hanem olvasóink buzditó pártfogása új erőt kölcsönzött, hogy most már ez éven kezdve lapunkat eddigi terjedelmében egészen új betűkkel és színesebben és pontosabban állíthassunk ki.

Politikai meggyőződésünket lapunk hasábjairól olvasóink már ismerik, pártoljuk a kormányt, míg a haza javára munkálkodik, de a kormánypártiságot nem keressük minden felülről jövő intézkedés vak helyeslésében s hazarészünk speciális érdekeit bármiféle párttal és kormánnyal szemben férfiasan képviseljük és védelmezzük.

Apró clique-ek szolgájává a „KELET” sohasem szegődött, kiesínyes személyes érdekek eszközévé nem aljasult s azt ezután sem teendő.

A midőn tehát a beköszöntött 1880-ik évre olvasóink eddigi pártfogását kérjük ki, önbizalommal és lelkesedéssel tekintünk jövő hivatásunk teljesítése elé és szép számú munkatársaink élén reméljük, hogy a „KELET”-ben, mint legnagyobb és legerjedtebb vidéki lapban az eddigénél is változatosabb és tartalmasabb olvasmányt nyújthatunk, s olvasóink támogatása mellett eredményvel, becsülettel szolgálhatjuk hazánk és nemzetünk szent ügyét.

A „KELET” előfizetési ára:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Előfizetések legcélszerűbben postautalvánnyal ezután a „KELET” nyomdájába, főtér 4. sz. küldendők.

A „KELET” szerkesztősége és kiadóhivatala.

ÖKÖLJOG.

Kolozsvár, január 13.

A Verhovay-Majthényi párbaj mesze hullámokat vetett a magyar főváros határain túl, szét az egész országban. Szombat óta ügyszólva az összes magyar sajtó és közvélemény ezzel a megdöbbentő eseménnyel foglalkozik; s amely indignatio és felháborodás hatalmas hangja mellett, mely br. Majthényit és az ő eljárásában nyilatkozó irány híveit elítéli, országszerte élénk discussio tárgyat képezi a párbaj, ez a modern Sphinx-problema.

Tán nincs kérdés, melyről annyit írtak és beszéltek volna, mint a párbajról.

A KELET TÁRCZÁJA.

A MI VILÁGUNKBÓL.

(Egy veterán színész naplójegyzetei után elbeszéli:

Mátrai B. Béla.)

(Folytatás.)

E szöknél Aloiza hosszú színetet tartott. Midőn Ernő rápillantott: összeborzadt ama setéten villogó szemektől, a melyek lángban lobogtak a nő sáppadt arcán.

De mindez semmi! folytatá tompán, s lefelve a pamlagra: Ernő öntudatlanul, mintegy igézet által lebilincselve foglalta el helyét szorosan mellette.

Hiszél a babonában? kérdé Aloiza hal-kan, és szorosan fűződött a bánuló ifjúhoz.

Ernő merőn nézett Aloiza szemei közé, a váratlan kérdés egészen összekúszta gondolatmenetét.

Nem felelt.

— Nős, Ernőm, hiszsz a babonában? ismétlé gyermekes hízélgéssel.

Ernő kedvetlen mosolylyal válaszóla:

— Nem hiszek.

— Én hiszek; van rá okom! Folytatá, s egy mély sohaj tört ki kebléből. Még alig serdülő leányka valék szülein házánál, midőn anyám egy fárasztó téli utazás után megbetegedett. Gyöngye nő volt, s a kór minden erejét fölemészte. Az orvosok lemondtak a reményről s atyám és nagynéném el voltak készülve a legrosszabbra. Atyám zárkózott kedélyű ba-

A legnagyobb szellemek, lángeszű írók, mélygondolkodású tudósok, államférfiak foglalkoztak e problémával. De a megfajtással mind adósok maradtak.

Értjük a gyakorlati megfajtást.

Mert elméletileg, a józanész, az emberiség és örök igazság örök elvei szempontjából egyszerű és könnyen megoldható a kérdés: a becsületsértést nem torolja meg a párbaj, ezt mindenkinek el kell ismernie; nem is teszi azt jóvá, sőt igen gyakran újabb sértéssel tetézi, ésszerűtlen, jogtalan és igazságtalan. Azonkívül nem egyéb, mint a nyers erőszak leplezetlen uralma, a lehető legostobább formában; mert még az sem biztos a diadal felől, akinek részén van az anyagi erő

ráságtalan ember volt, s szegény anyám sokat szenvedett és türt kiméletlen modorra miatt. Anyám hosszas betegsége atyámat még mogorvábbá tévé, került az ott-hont, s vadászásban, kalandokban keresett szórakozást.

Egy este — hárman valánk, nagynéném, a szegény szenvedő és én. — A szémszédbeli leányok kérésére átmenem egy ismerőstinkhöz. Karácsony estéje volt, s a lányok ölmet öntöttek. Midőn rám került a sor, a nagy fali óra rugója elpattant s nehezékei nagy robajjal zuhantak alá. Mindnyájan megijedtünk s én a kezemben tartott forró ölmoskanalat a vízbe ejtém. A leányok nevetve halászták ki az ólom-öntést, de ebben a perczen berohant cselédünk s hazaszólitott.

Reszkette futottam lakásunkra. Midőn a szobába léptem, nagynéném imádkozva térdelt az ég előtt. Anyám halott volt. Abban a perczen adta ki áldott lelkét, midőn a fali óra rugója elpattant.

— Ez csak a véletlen játéka volt. Viszonzá Ernő meghatva.

— Oh nem, Nézd, itt az ólom-öntés is.

A pamlag előtti kis asztal szekrényéből egy csinos dobozt vett elő a művész és szavaknál s Ernőnek nyújtá.

— Mit tegyek vele?

— Tartsd a fal felé, s nézd meg az oda vetődő árnyékot.

Ernő gépiesen teljesíté a parancsot, Aloiza pedig kis kezével elfodé arezát, s fejét a pamlag selyem vánkósára borítá, hogy semmit se láthasson.

tulsulya. A véletlen szeszélye a gyenge Dáviddal is porba sújtatta az óriási Goliáthot.

Am, ha belátja is mindenki a párbaj ésszerűtlenségét, jogtalanságát: azért mégis tényleg létezik párbaj, egy kissé nagyon is erős gúnyjára modern társadalmunk civilisatiójának.

Igen, de hát ha existál ez a rossz, de amely legkevésbé sem szükséges és ha el kellene fojtanunk e középkori társadalmi kinövés: miként, milyen eszközökkel?

Törvényhozási intézkedésekkel itt, mint az élet bizonyítja, nem lehet segíteni. A legislátor és bíró hiában bünteti a párbajt: azért adandó esetben 10,000 férfi közül 9999 bizonyosan duellál, elkezdve a társadalom legmagasb fokán állóktól le a legszerényebb állásu emberig.

És ez mégis csak arczulesapása civilisatióunk összes vívmányainak; az mégis csak türehetetlen egy állapot, hogy ma, midőn bármely sérelem visszatörlesztésére elégtételt adásra elfogadjuk az illető fórumokat: bíróságot, rendőrséget, nyilvánosságot, sajtót stb. stb. akkor mégis legyenek bizonyos esetek, a melyekben a nyers erőszakhoz, az ököljoghoz folyamodjunk s mászarszékre vigyük, meglehet önmagunkat is, kaszaboljuk le mind a ketten egymást s mégis igazi, acceptabilis, valódi elégtételt ne kapjunk.

Arról nem is akarunk szólni, midőn mint a Verhovay párbaja esetében, egy mulatozó clique, melynek csak annyi a létjogosultsága, hogy existál és mulat teljes életében, párbaj alakjában egész hajtóvadászatot rendez egy ember ellen s a clique egyik kitiűő czéllövője által, kinek golyója biztosan talál, provokáltatja az illető olyan sérelemért, melyet az a provokált ember nem követett el és olyan sérelemért, mely nem a provokálóval szemben követtetett el.

Ez az eljárás már vérlázító; Majthényinek és cliquejének eljárása annyira levetkőzött minden igazság- és humanitási érzést, hogy itt már nem is párbajjal, hanem egyenesen gyilkossággal van dolgunk. Itt már csak a bünyenyítő bíró szolgálthat elégtételt kiengesztelésül a halálosan sértett erkölcsi és jogérzetnek.

Ezt az esetet tehát mi részünkről nem is sorozzuk a párbajok sorába. Mert a párbajoknál mindig megvan legalább az igazság külső máza. De itt ez sem volt.

Arról sem akarunk szólni, hogy

Ernő egész valójában megrendült. Az alakatlan ólom tömegnek falra vetett árnyékából világosan ki volt olvasható e szó: „Örültek.”

— Az egyik férjem, susogá Aloiza; „a másik én leszek.” S valóban e perczben arca oly félelmet, iszonytelt, mezevességgel tekintett az ürbe üvegesült szemével: hogy Ernő gyöngéd részvétellel takará a selyemfűrtöket e borzasztó szemek elé s keblére szorítá a lázas főt, melynek halántékáról a hideg verejték gyöngyözött alá.

— Miért e sötét eszmék? Miért e boldogtalan visszaemlékezés?

— Csitt. Mondá Aloiza. Csitt! A másik én leszek. Férjem anyja megátkozott. Azt mondá szeressek mindenkit, s csaljon meg mindenki, míg oda nem jutok, hová boldogtalan fia. Oh tudom jól, a másik én leszek. — S te hozzám jövel, hogy kicsald, megrabold szívemet, hogy megcsalj, hogy örültté tégy. Hogy megcsalj, mint ana szegény együgyű teremést, kinek szerelme zálogát kezeden vieseled!? Gyűlöllek! Utállak! szívemet birni soha sem fogod. Be soha sem valloim, hogy valaha szerettelek, mert az örültek házába jutok én is. E szavaknál fékvesszett dühvel ugrott fel Aloiza a pamlagról.

— Miért nem hagytlál nyomoromban, mámoromban!? Én boldog valék boldogtalanságaim közepett! Miért hízélgéd be magad lellem legféltosabb rejtékébe, hogy szétzúzd ábrándjaimat, azt a világot, melyben boldog valék?

a Verhovay ellen intézett támadás nem egyéb, mint a gondolat- és szólásszabadság terrorizálása, a sajtószabadság meggyilkolása.

Verhovay politikai ellenfelünk; mororát nem helyeseltük s nem helyeselteti a közszabadság és rend egy barátja sem. Utóvégre szitkozódással, folytonos gyanúsítással és néha teljesen igazolatlan kiméletlenkedéssel nem mentették meg sehol a hazát s nem segítettek sehol a közbajokon, nem akadályozták meg a visszaéléseket és gázságokat.

Mi tehát legkevésbé sem vagyunk barátja a Verhovay-féle modernnak, mely különben is közel áll a csalatkozhatlanság comicumához és a meggyőződés ama fanatismusához, mely az ellen-meggyőződésnek még lehetőségét sem engedi meg s azért az ellenvéleményeket legalább is mind jellemtelenségeknek tartja.

Am, itt nem erről van szó; nem arról, hogy Verhovay vagy a „Függetlenség” igazat szölet-e vagy nem. Hanem arról van szó, hogy Majthényi et consortes gyilokkal és pisztolylyal akarják korlátozni a journalistát, hogy véleményét valami fölött kimondja, vagy úgy mond-hassa ki, a hogy valamely consortiumnak vagy cliquenek nem tetszik.

Máskülönbén a consortium vagy clique felfogad egy vívómestert vagy tagjai közül kijelöli azt, a ki egész életében csak a lövésben és vívásban gyakorolta magát; az aztán elteszi láb alól az illető hírlapíró.

De hisz ez rosszabb a censuránál, ez rosszabb a lynch-justiciánál!

Igy összeállhat egy schwindler-banda és kénye-kedve szerint üzhetné bármely városban visszaéléseit; a sajtónak szemet fognak tudni s mégis élni kell. Brassóban pl. a szegényebb néposztályból valók közül is száma nélkül van olyan, kinek a takarékpénztárba bétett tőkeskéje van. Az így meggyűjtögetett áll-lérek aztán véletlenül jövő nagy csapások, lehető szerencsétlenségek eseteiben is áldásosan kiegészítik az illető s megóvják az inségtől. Minő szánandó s fájdalomt keltő jelenség itt nálunk az, hogy ha égés miatt elpusztul egy embernek pl. a estire, indul másodmagával barangolni faluról-falura, s hazatér majd üres tarsnyával, érzésében, erkölcsében megromolva. S minő szivetrázó dolog az, hogy régi jó gazdák, kik évtizedeken át becsülettel hordozták községnak, egyháznak, a megyének, a hazának terheit, öreg korukban kolduljanak s néha éppen azok könyörülő, jóindulatára szoruljanak, kik felett régen hatalommal, bírtak. Mily lealázó itt az a sok koldus siránkozó kiabálása! Mily szégyen ránk a sok szegény minden falun. S hát még a szegénység miatti elerköletelenedés s az ennek nyomán mulhatlanul

Olyan hallatlan eset tehát a Verhovayé, hogy mint párbajt nem, hanem mint egy ocsmány büntetett vehetjük csak tekintetbe.

És ez kötelességévé teszi a társadalomnak, hogy tűzze napirendre a párbaj kérdését; vitassa meg, hánnya-vesse meg sajtó, clubbok, törvényhozás a problémát s gondoskodjék elvégre eszközökről és módokról, hogy az ököljognak ezt az utolsó omladványát, mely annyi gázságot, szerencsétlenséget, annyi catastro-phát idéz elő naponkint, teljesen eltakarítsuk a civilisatio útjából!

Ernő ijedten ugrott a tántorgó nőhöz, ki idegrohamaiban göresösen kapaszkodott a zongora előtti szék karjába. Felfogta s erősen keblére szorítá.

A félig nyílt ajkak hangosan libegtek. A kimerültség és izgalom miatt. A szegény nő szíve hallhatóan dobogott. Ernő ajkaihoz szorítá a boldogtalan ajkait és egyetlen hosszú csókba főtá a felháborodott kebel mardosó fájdalomát.

— Szeretlek! susogá, szeretlek, s nem csallak meg soha! Egyek vagyunk ama tündérvilágban a művészet birodalmában. Egyek leszünk itt is, mely számodra annyi fájdalmat tartta fenn. Szeretlek! Boldogok leszünk!

(Folytatása követk.)

Mi van a levegőben.

A dévai m. kir. főreáliskola tanári testülete által 1879 december 21-én rendezett „felolvasási estélyen” eladta

Egyed Mózes.

Mi van a levegőben? — Ha a kérdés ezen alakban és értelemben helyes, úgy akkor, a midőn azt kimondjuk, egyszerű megengedjük, hogy „valami van a levegőben.” Ha ez a vélemény nem téves, akkor érdemes lesz megvizsgálni, hogy mi van a levegőben? Ez által a kérdésre felelhetünk és azután, a mi nincs benne, azt nem gondoljuk bele.

— Ausztria-Magyarország elfoglalta Bosznia, közel mult egy éve. És ha azt kérdezik vajjon miért, könnyen feleljük rá, hogy már régen meg volt hozzá az ok a levegőben.

Még nem mult egy év azóta, hogy a pestis fenyegetett s európai kérdést csináltak belőle. Hogy teljes sikerrel tanulmányozhassák, cón-

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapest Szerviztár 5. sz.

Nyititári cikkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

BELFÖLD.

Háromszék, 1880. jan. 10.

(Nyomor. Tőkegyűjtés.)

Nagy telünk van, sok hó, kemény hideg, zord idő. A mostani napokban még a közlekedés is gátolva van a folytonosan tartó szélvihar s nagy hófúvások miatt. Néplünk mozogna s nem lehet, vásárokra jőne, menne s nem tud; fenn van akadá keresetében, fogyatkozik élelmiszereiben; pénzt csinálna s nincs alkalma rá; kénytelen kölcsönözni folyamodni csak azért is, hogy élhessen, s az ilyen apró kölcsön pusztulását indítja meg. A községek között szám szerint lehet már felsorolni s névszerint megmondani azokat, melyeknek népe élni tud maga erején, s sülyedni nem kezdett, valamint azokat, — fájdalom nagyobb számmal — melyekben a nép szegényedik, a családok jólléte bomlik, a szükség látszik. Csak isten a megmondhatója, mi lenne itt is, e szép s jó vidéken, ha még egy-két szegény esztendő jőne ránk.

E szomorú észrevételek s sötétszínű sejtelt mek egyenesen vezetik gondolataimat egy nagy eszmére, melyet jóra való néplünk életében megmozdítani, felszínre hozni, érlelni s erőre emelni már mulhatlanul szükséges t. i. a tökegyűjtés eszméjére. Látnuk a külföld népeinek életében, hogy azokat egy-egy rendkívülileg jövő csapás nem teszi oly könnyen semmivé. Tudjuk, hogy itt közel hozzánk pl. a százszok élete is mennyivel biztosabb, mint a miénk. S ha okát vizsgáljuk, nem más az, mint épen az általam most szóba hozott eszmének ott már teljesen megérett állapotban létezése.

A külföld népei, s itt nálunk a százszok belészületnek abba az életrendbe, hogy mentől takarékosabban s előrelátóbban élve, míg munkacerejük eleveenségben van, gyűjtsenek tőkét akkor, mikor, erejük fogyatkozáván, dolgozni nem fognak tudni s mégis élni kell. Brassóban pl. a szegényebb néposztályból valók közül is száma nélkül van olyan, kinek a takarékpénztárba bétett tőkeskéje van. Az így meggyűjtögetett áll-lérek aztán véletlenül jövő nagy csapások, lehető szerencsétlenségek eseteiben is áldásosan kiegészítik az illető s megóvják az inségtől. Minő szánandó s fájdalomt keltő jelenség itt nálunk az, hogy ha égés miatt elpusztul egy embernek pl. a estire, indul másodmagával barangolni faluról-falura, s hazatér majd üres tarsnyával, érzésében, erkölcsében megromolva. S minő szivetrázó dolog az, hogy régi jó gazdák, kik évtizedeken át becsülettel hordozták községnak, egyháznak, a megyének, a hazának terheit, öreg korukban kolduljanak s néha éppen azok könyörülő, jóindulatára szoruljanak, kik felett régen hatalommal, bírtak. Mily lealázó itt az a sok koldus siránkozó kiabálása! Mily szégyen ránk a sok szegény minden falun. S hát még a szegénység miatti elerköletelenedés s az ennek nyomán mulhatlanul

ressust is tartottak, a mely kiderítette, hogy a pestis bármikor beáll, ha az ok rá meg van a levegőben.

— Régen hallottam, mégis úgy tetszik, mintha most is új volna az a tétel „a pap feje fölött van a tollú, mindenki jól látja, de a pap nem látja.” Azt a tollat önök talán látták? De ha látták, akkor nem lehetett másutt, mint a levegőben.

Igen elterjedt és nem egyszer hallható amaz állat-mese, hogy a szomszéd asszony tehene több tejet ad, a mint szokott. A gerezd néha jó szolgálatot tesz, — bőven tejel. Ha azt monják, hogy mind ezeknek oka meg van a levegőben, egy nem lesz feltűnő, ha ezen tölesterből majd egri piros csurog, csak jós s ígéket találjuk el. Igen alkalmas talán:

„Szőlőt hord a vesszőeske,
Szarvat hord a bakkecske,
Fa a vessző, a bor, — léha
Pléh tölester is bort ad néha,
Természetü mély bölcsesség,
Csuda van itt himni tessék.”

Valóban úgy látszik egri, — piros csüppen, ha nem csurog is. Épen azért valami van, sőt mondható, a levegőben valaminek lenni kell.

Ha ezekhez tesszük még azt, hogy vannak, a kik gyakori égés és gyújtogatás, valamint az öngyilkosság okait is a levegőben keresik, akkor önként ezen következésre jutnak: sok mindenféle van, úgy tetszik, a mi belelér a levegőbe.

De hogy kimutathassuk, vajjon mind az, a mit állítani szoktak, valóban benne van-e a levegőben, szükséges lesz megvizsgálni és megismerni a levegő tulajdonságait.

Egy poharat vízzel töltök meg és papírlappal befödve, lefordítom. A papír nem válik

megtermő mindenféle kár t. i. csalás, lopás, gonoszság, gyilkosság s minden.

Mindezen veszedelmektől mentő eszközül ajánljuk a tőkegyűjtés eszméjének népünk lelkébe, életébe begyökereztetését. Nem kell várunk még azt is, hogy az iskolai takarékpénztárak érdekében most végre jobb irányba indult országos mozgalom az új pénzmedékét nevelje föl ezen üdvös eszme megvalósítására. Kézünk meg-mi magunk a munkát e tárgyban, hirdessük lapokban, templomokban, gyűlésekben, utcáról, háztetőről, hogy elpusztulunk, ha a tőkegyűjtés mentő karjaiba nem vetjük magunkat. Tisztázzunk az eszmét, népszerűsítsük egészen, gondolkozzunk s értekezzünk a felett is, mi módok lennének szükségesek arra, hogy népünk félreterelő kárjairait azonnal, mikor látja, hogy most kerülni akart, letehesse, miképpen csinaljunk vezető-esatornákat az egyesektől a takarékpénztárakig. Oly nevezetes munka ez, melyre a ki igyekeztet s idejét frászen-teli, bizonynyal nem lesz hiúten szolgá.

A kemény téli idő közvetlen szorító hatása emelől ez eszmét e becses lapok során most. Ha majd a téli fagy múltával, a mint az enyhülő lég újuló életet mozdit meg ismét a mostani sivatag és zord téreken, mint új nővény, reményteljes zöld színben, életet ígérőleg állana előttünk ez eszme: nagy örömmel üdvözöljük azt, s kétségkívül meglepő üdvözlőnknek szép megvénk rónai és hegyei hasonló érzelummal visszhangoznak s vinnék tovább szívből-szívből.

R. levelező.

KÜLÜGYI VITA.

(A magyar delegatiónál.)

január 11.

A külügyi bizottság folytatta a megkezdett tanácskozást.

Elnök felszólítja a bizottsági tagokat, adják elő azon kérdéseket, melyeket a külügyminiszterhez intézni szándékoznak.

Kármán Lajos felelmi a Gusinje Plava környékén történt összeütközéseket és azon kérdést intézi a külügyminiszterhez, vannak-e neki ezekről bővebb tudósításai, mint a melyeket a hírlapok közöltek, és gondoskodva van-e arról, hogy az okkupált tartományok határai mindeu támadás ellen védve legyenek?

Haymerle b. közös külügyminiszter kijelenti, hogy ő az említett eseményekről nem csak foglalt nem tud, mint a mennyi a hírlapokban fellelhető, hanem tulajdonképen még pozitív, hivatalos tudomása nincs; de nem tagadja, hogy az ottani helyzet igen komoly és hogy azalbánok közt az igazgatóság igen nagy. — Az okkupált tartományok határai egyébiránt oly távol vannak a mostani küzdelmek színhelyétől, hogy azoknak megőrzése ezéjából semminemű különös intézkedésekre szüksegek nem volt.

A külügyminiszter választát a bizottság tudomásul veszi.

Szilágyi Dezső: Kérde először, vajjon léteznek-e a két kormány közt egyetértőleg megállapított utasítások a Németországgal kötendő tariffa-szerződés dolgában; másodszor, vannak-e lényeges akadályok Németország részéről, a melyek még nincsenek elhárítva és a melyek a szerződés megkötését gátolják; negyedszer, vajjon megfontoltván mindazon körülményeket, a melyek

el a pohártól. Mind a mellett, hogy a víz nehezedik rá, megmarad a helyén. Ez ugy lehetséges, ha a papíra a levegő is nyomást gyakorol és ez a nyomás nagyobb mint az, melylyel a víz lefelé a papírt nyomja.

A tényményt valóban a levegő nyomása idézi elő. Ezt szemléltetvé tehetem ezen üvegcsővel, melyet higanynyal megtöltve a pohárba állítottam. A levegő nyomása akkora, mint a menyonyit a csőben fennálló higany oszlop nyom. Ha ezt kiszámítjuk, vagy ha a higanyt megmérjük, azt 1,033 kgmml² egyenlőnek találjuk akkor, midőn az üvegcső nyílása 14 négyzetücm. Ha az üvegcsőnek nagyobb nyílása volna, akkor az illető lapra annyiszor nagyobb nyomás esne, a hányszoraz nagyobb a négyzetücmnél. A tapasztalt nyomás a levegőtől származik. Ezt kimutathatom az által, ha a csapot az üvegcső felső végén megnyitom. A mint lassanként levegő hatol be, íme a higanyt lenyomja, míg a higany felszíne a csőben, s a pohárban ugyan az és a nyomás minden irányban egyenlő lesz.

Az egyensúlyt megzavarom azzal, hogy a csőből levegőt szívok ki. A külső levegő a nyomás veszteséget kárpótolja és a higanyt, mely utjában áll, maga előtt az üvegbe tolja.

Mint itt kicsinben, ugy a természetben nagyban szívás miatt hasonlóan a levegő nyomása megváltozik; de a természetben azon okmelytől a szívás ered: a nap melege. Ez a levegő valamely rétegét fölmelegíti; ez által midőn a levegő sűrűségét megváltoztatja, azonnal a nyomás egyensúlyát megzavarja és a fölmelegített rész körül levő levegő azt visszaállítani törekszik. Ezen törekvés miatt az a légáram keletkezik, a mit szélnek nevezünk. Ha a fölmelegítés tetemes és ha nem kis helyen történik, akkor a légáramlás is heves lesz, midőn

ket a külügyminiszterium legjobban ismerni képes, adhatja-e miniszter ur azon biztosítást, vagy nyilváníthatja-e legalább alapos reményét arra nézve, hogy a legközelebbi hat hónap alatt Németországgal a tariffaszerződés meg fog kötetni és az által el fognak hátrítani azon nagy nehézségek, a melyek ellen a magyarországi kivitelnek jelenleg küzdeni kell?

Haymerle b.: Kereskedelem-politikai kérdések megítélésénél mindenkor tekintetbe vendő az illető kornak általános áramlata; ezen áramlat pedig Európában mindenütt, sőt még a szabad kereskedelem hazájában, Angliában is az, hogy a vámkor felemelkedése, hogy a vámkor által az állam jövedelmei szaporíttassanak, szóval: — a mint ezt most kifejezni szokás — hogy a nemzeti munka megvédésének.

Ezen áramlat érezhető volt már 1878-ban is, mikor nem sikerült Németországgal tariffa-szerződést kötni, hanem kénytelenek voltak egy esztendőre legtöbb kedvezményezési szerződést elfogadni. Ezen rendszer azóta egész Németországban rohamos előmenetellek tett, még pedig a lakosságának hozzájárulásával és helyesléssel nemcsak északi, hanem déli Németországban is. Mikor néhány hóval ezelőtt Bismarck hg. Andrássy gróffal találkozott, ezen ügy is szóba jött, melynek fontosságát igen helyesen jellemezte Szilágyi bizottsági tag, — ámbár neki (a miniszternek) meg kell jegyeznie, hogy a Németország iránti viszonyt nem lehet kizárólag az anyagi érdekek szempontjából megítélni. Az említett találkozás alkalmával a két államférfi között részletes megállapodások nem jöhettek létre, mert ilyen alkalommal egy erősen összealakított rendszerbe rést lőni nem lehet és nem is kívánatos, eltekintve attól, hogy az osztrák-magyar külügyminiszternek állása még az által is meg volt nehezítve, hogy ő épen kereskedelem-politikai kérdésekben nem az egyedüli és talán nem is kiválóan irányadó tényező; hanem igen is a két államférfi találkozott azon gondolatban, miszerint a nemzetgazdasági viszonyoknak meg kell felelniük azon jó politikai viszonyoknak, melyek a két állam közt fenállnak. Azonkívül tekintetbe kellene venni még azon körülményt is, hogy mind a két alkudozó félre nézve léteztek már bizonyos kötelezettségek.

Igy Németországra nézve azon szerződés, melyet a frankfurti békekötés alkalmával Franciaországgal kötött, és a mely örökké tartó legtöbb kedvezményezési szerződésnek mondható. Részünkről fennáll a szerződés Olaszországgal, és minden engedmény, melyet Németország nekünk tesz, vagy mi Németországnak teszünk, egyfelől Franciaországnak, másfelől Olaszországnak javára válik.

Annyi azonban megállapított ama találkozás alkalmával, hogy bármely legyen is a részletes tárgyalások eredménye, mindkét részről el fognak kerülni mindent, a mi csak távolról is vámháborúhoz hasonlítana. Ezen találkozás után megindultak nemsokára a tárgyalások, ámbár előre látható volt, hogy az év végeig tariffaszerződést létrehozni nem lehet. Ausztria-Magyarország a legtöbb kedvezményezési szerződésnek egyszerű megkötését ajánlta; Németország ezen proposíciót el nem fogadhatta, miután neki erre nézve a törvényes jogosultság hiányzott. Vonatkozott ez a nyers lenárakra, miután 1880, január 1-én az új német tariffa életbe lépett; vonatkozott a wagonok lefoglalására és a vámkartel mindazon részeire, melyek bírói ítéletet vonnak maguk után. Ennek

előfakát a földből kicsavarhat, házakat földöntet és ott a hol homokot a földről nagy mennyiségben felemelhet, ezzel embereket sőt állatokat is eltemet. Ez a nyomás a annak változása és a nyomás változásainak nyilvánulása igen szembeütően mutatja, hogy „valami van a levegőben.”

De mi van? Hogy felelhesünk, a nyomás említett változását figyeljük meg. E végre az előttem égő gyertyát elviszem és az ajtó nyílásába álítom. Alant a gyertya lángja behajol, a középben egyenesen ég és ha főnnebb víszem, a láng kifelé hajlik, mert alul a hideg levegő helyre állítani törekszik a nyomást, melynek egyensúlyát a kandallóban égő tűz megzavarja és azért nyomul be! Ellenben a szobában felmelegedett levegő mozog kifelé, hogy a bejövőknek helyet adjon és azt a maga munkájának elvégzésében ne zavarja. Itt van kicsinben a szél mely nagyban az a légáramlás, a mit orkánnak nevezünk. És ha a kísértet alapján felelni akarunk ezen kérdésre: mi van a levegőben, — mondhatjuk: van mozgás. —

Ez a mozgás a levegő nyomásának rendkívüli változásaival összefügg. Az összefüggés abból áll, hogy a levegő nyomása északi és északkeleti légáram alkalmával a legnagyobb; ellenben a legkisebb akkor, a midőn déli vagy délnyugati szél fú. Minthogy az északi szelek derült időt hoznak, a megfelelő magas légnyomást állás, éppen azért a nagy légnyomás szép időt jelez; ellenben a déli szelek eszökenő légnyomás és kisebbedő légnyomást állás idéznek elő. Ilyenkor esőt várhatunk.

— Miként a légnyomás változásait, ugy a levegőben mindig jelenlévő szén-sav mennyiségét is a légáramlás módosítja. Ha észak-keleti szél

következtében nekünk is az új évig fennállott szerződésből el kellett különítenünk mindazt, a mi nem törvényen alapszik, [pl. az appretur eljárást, a vasuti refakciós közlést stb. A külügyminiszterium törekvése azonkívül azo irányult, hogy a fennálló vasuti-tariffa-kedvezményeket fenntartsa, vagy legalább bizonyos könnyítéseket eszközöljön ki számunkra.

A miniszter megjegyzi itt, hogy ő ezen vasuti-kérdést a kereskedelem érdekeire nézve sokkal fontosabbnak tartja, mint azt, vajjon bizonyos árakra nézve a vám egyenlő hány százalékkal magasabb-e vagy alacsonyabb. Ezen tariffa-könnyítések azonban ugyanazon akadályokon szenvedtek hejótörést, mint az előbb említett kérdések. Most tehát nemsokára a vám- és kereskedelmi konferenzia meg fog alakulni, hogy a Németországgal folytatandó alkudozásokra nézve a végleges utasításokat kidolgozza. A miniszter a maga részéről megígéri, hogy ezen tárgyalások a legnagyobb sietséggel fognak folytatattatni, nehogy a törvényhozások megint kényszerhelyzetbe jussanak.

Ezen általános nyilatkozat által, ugy hiszi a miniszter, Szilágyi Dezső egyes kérdéseire is meg van adva a felelet. Még csak azt teszi hozzá, hogy Németországot megkérte, miszerint már előre is kívánatainak lehetőleg pozitív formulázását juttassa ide Bécsbe, hogy ezen kívánatok az itteni vám- és kereskedelmi konferenzia tárgyalásainál tekintetbe vehetők és azután az alkudozások Berlinben annál gyorsabban befejezhetők legyenek.

Mindezekből láthatni, hogy lényeges akadályok egy tariffa-szerződés megkötése előtt nem léteznek; sőt Bismarck herceg itt léte alkalmával határozottan kijelentette, miszerint az ő törekvése is egy ily szerződés megkötésére van irányozva. A miniszter meg van győződve, hogy ezen szerződés által a magyarországi kivitelre nézve is lehetőleg kedvező határozományok fognak megállapíttatni és hogy a német kormány az előbe szabott határokon belül, minden méltányos kívánnatnak meg fog felelni.

Széchenyi Antal gróf azt kérdezi, vajjon a két országos kormány közt van-e egyetértőleg megállapított kereskedelem-politikai rendszer, mely azután a külállamokkal folytatandó tárgyalásoknak alapját képezi?

Tisza Kálmán miniszterelnök e kérdésre válaszolni akar, miután ez tulajdonképen az osztrák és a magyar kormányt illeti. Az ő nézete szerint a monarchia kereskedelmi politikája a kiegyezés alkalmával világosan lett kifejezve. Egy ily rendszer megállapítása nálunk a dualisztikus viszonyoknál fogva nehezebb, mint másutt; de különben is régen megszűnt azon megkülönböztetés, mely a szabad kereskedelem és a védvám-rendszer közt létezett és Ausztria-Magyarország is nem bizonyos, előre megállapított elmelet szerint intézi eljárását, hanem minden egyes esetben, midőn a külügyi kormányval megállapodásra jutni kell, a két kormány a követendő eljárásra nézve egyezkedik.

Falk Miksa osztozik a miniszterelnök nézeteiben teljesen.

Szilágyi Dezső visszatér a külügyminiszter feleletére, s kiemelődnek tartja, hogy midőn az u. n. kiegyezési tárgyalások folytak a monarchia két államai közt, a magyar kormány részéről azon tudósításokat nyertük, hogy a monarchiának az autonóm tariffák által inaugurált vámpolitikája egyenes alapos reményt

fű, akkor a szén-sav mennyisége nő, míg a dél nyugati szél mellett a szén-sav-tartalom csökken. Átlagosan 10 tér rész levegőben a szén-sav 328 tér részt tesz.

— A levegő nyomásának szabályos változásai is vannak, melyek a föld egyes helyein a földrajzi fekvéstől függenek. Az egyenlítőnél mindenkor délelőtt 9—10 óra között és éjjel 11 órakor a legnagyobb, ellenben a nap felkelése előtt és délután négy órakor a legkisebb légnyomás észlelhető. A levegő nyomása az évszakok szerint is változik. Télen nagyobb, mint nyáron.

Eltekintve ezen változásoktól, a levegő folyvást a tárgyakra tetemes nyomást gyakorol. Vegyük p. o. az embert, kire nézve a levegő jelenléte elmulthatatlanul szükséges. Tudjuk, hogy az első életjelenségtől kezdve az utolsóig egyetlen hű és elszagathatatlan takarónk a levegő, melyet egy nagy tengerhez hasonlítva, annak alsó rétegeiben élünk, szervezeteink benne fejlődik, küzd folyton vele, hogy behatásait elviselni megszokja. Ama behatások közül a legkönyvebben eltűri azt a 250 mázsányi nyomást, melylyel a levegő egy kifejlett emberi testre hat. Ez azonban ugy lehetséges, ha a nyomás minden oldalról történik, a midőn az ellenkező irányú nyomások egyensúlyt tartanak a test felületén éppen a test belsejében lévő folyós és légemű részek kifelé ható nyomásával és a csontváz ellenállásával. Ezért úgy látszik, hogy azt a tetemes nyomást nem érezzük. Nem; mert a levegő nyomása akkor lesz érezhető, ha egy oldalon hat.

— A levegőnek ilyen nagy nyomása szükséges arra, hogy az emberi szervezet ép maradjon; mert ha tekintetbe vesszük, hogy a kezeket és a lábakat tejszész szerint mozgathatjuk,

nyujt Magyarország exportjának és fogyasztásának kedvező tariffa-szerződések megkötésére. És ma konstataálnunk kell a külügyminiszteri nyilatkozatok alapján azon kevés kielégítő eljárást, a mely czéla a Németországgal folytatott alkudozásokban követett.

Tisza Kálmán miniszterelnök felel Szilágyi szemrehányásaira, nevezetesen azon kérdésére, mily alapon folytak az eddigi alkudozások? A miniszterelnök kiemeli, hogy ezen alkudozások egy provizoriumra vonatkoztak, mely épen mivel a nehézségek nagy volta ismeretes vala, nem három, hanem hat hónapra kötetett meg. De az alkudozások nem vonatkoztak tariffa-szerződésre, hanem arról csak most lehet szó. Ha Szilágyi természetesen találja, hogy Németország a maga kívánatait nem formulázhatta, miután a miénket nem ismerte, azt kérde a miniszterelnök, vajjon nem lehetne-e megfordítani, s azt kérdezn, hogy formulázhattuk volna mi saját kívánatainkat, ha Németország kívánatait nem ismerjük? egyébiránt biztosítja az albizottságot, hogy a tárgyalások most a legnagyobb buzgalommal fognak folytatattatni.

Andrássy Gyula gróf azon megjegyzés ellen fordul, mintha a Németországgal való barátság csak akkor fogna Magyarországon kedvező megítélésre találni, ha ez által Magyarországának anyagi érdekei is előnyben részesülnek. Szónok szerint ily némelyek vélekedhetnek ugyan, de egész Magyarország nem vélekedik így, hanem ellenkezőleg a tulnyomó többség minálunk át van hatva a meggyőződéstől, hogy a Németországgal való politikai viszony már magában véve is igen ürvendtes jelenség, minden egyébtől eltekintve, már azon szempontból is, mert először a jó politikai viszony mellett mindenesetre több kilátás van arra, hogy az anyagi érdekek is kellő figyelemben fognak részesülni a másik fél részéről, másodszor pedig azon okból is, mert még azon esetre is, ha így az anyagi előnyök nem volna-k kivételtek és mindenik rész saját érdekeinek megővására szorítkoznak, ez a másik fél részéről legalább rossz néven nem fog vétetni.

A mi Széchenyi gróf kérdését illeti, szónok osztzik a magyar miniszterelnök úr által kifejtett nézetben. Ő egyébiránt előtérletnek hiszi, ha a monarchia két fele érdekei közt fennálló differenciák vagy épen ellentétek oly nagyoknak állíttatnak elő és még azt sem, fogadja el, hogy Ausztria csak is iparúzó, Magyarország csak is földművelői államok, mert Ausztriának is vannak tulnyomólag földművelő részei, Magyarország pedig épen ma feszíti meg minden erejét, hogy ipart létesítsen magának. Ez pedig sokkal inkább lesz lehetséges akkor, ha a magyar iparnak csak az osztrák iparral kell versenyezni, mintha teljes kereskedelmi szabadság mellett a zsenge magyar iparnak még az angol vagy belga iparral is ki kell állni a versenyt. Épen így, midőn oly vámrndszer, mely a mi nyersterményeinket sújtja, Ausztriára nézve is hátrányos, mert ez a maga nyersterményeinek legnagyobb részét nálunk veszi és ha a mi földművelésünk szenved, ez által szenved az a főforrás, a mely Ausztriának a terményeket szolgáltatja.

A mi azt a nyilatkozatot illeti, hogy báró Haymerle szavai nem igen megnyugtatólag hatottak, szónok arra figyelmeztet, hogy az osztrák-magyar külügyminiszter Németország nevében nem szólhat, hanem csak konstatahatja azt, hogy az anyagi érdekek terén is mindkét részről meg van a jó akarat és hogy a szívélyes politikai viszony, ennek az akaratnak érvényesítését is

sőt ha terhet emelünk vagy gyorsan járunk is, egyáltalában a csontoknak egymáskoz sűrűdését nem érezzük és kérdezzük: hogyan lehet ez? a megfajtást azzal adhatjuk meg, ha tudjuk: hogy a csont-csont fejtét, mely a csuklóban szabadon mozog, egy finom hártya légzáróan veszi körül és a vértagokat a maguk helyén a levegő nyomása tartja fenn.

Különösnek látszik a mit mondtam, — de igaz; erre következtettünk azon körülményből, mely szerint a midőn magas hegyre megyünk fel, a vértagokban fáradtságot érzünk. Itt ugyan is a magasban a levegő nyomása csökken, mi miatt a szervezetre nem hat oly nagy nyomással, mint síkságon. Következőleg szükséges, hogy a légnyomás hiányát a szervezet izom erővel pótolja, azért, hogy a lábak helyükön megmaradjanak és a járás elősegítve legyen. Innen származik azon érzet, hogy az említett esetben elfáradtak vagyunk. Sőt igen magas helyen a test külső rétegein a vér áttör. Az ember könnyebben elállja a fokozott légnyomást mint a kisebbet, melyhez nehezen szokik hozzá.

A kisebb nyomással bíró és ritkított levegő megvizsgálásához egy eszközt használok, melyet ha eziráb tarajna volna, legszívattnak neveznék, de így bár legritkító nevet érdemeljen meg. Az eszköz segélyével a ritkítás végezhető, mi úgy a rézhengerbe illő csap átfurva van és az átmerő nyílason át a burával közlekedésbe hozható akkor, midőn a ramácsot felhúzzuk. Ha a csapot megfordítom, ugy a csap tengelye és sugara irányában vágott nyílason át a hengerből a dugattyú letolásával a levegő kifútható.

(Vége köv.)

hathatósan elő fogja mozdítani, mindenesetre pedig az anyagi téren minden ellenséges akciózt meggátolni.

Szilágyi Dezső polemizál Tisza és Andrássy ellen.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Helyreigazitólag megjegyzi, hogy ő nemcsak nem tagadta a monarchia két állama közti nehézségek létezését, hanem egyenesen kimondta, hogy ezek megnehezítik egységes kereskedelmi-politika követését; de még sem tartotta és tartja e nehézségeket olyanoknak, melyek legyőzhetetlenek volna-k és a Németországgal való tariffa-szerződés megkötését lehetetlenné tennék.

Haymerle b. közös külügyminiszter: Nagyon sajnálja, ha nem tartatik elégségesnek a remény azon mértéke, melyet ő kifejezett, de nincs kormányférfi, ki határozott ígéretet tehetne oly dologra nézve, mely nem egyedül tőle függ.

A miniszter nyilatkozata egész terjedelmében tudomásul vétetik, és miután elnök azon kérdésére, vajjon kívánja-e még valaki más ügyben interpellálni a minisztert, senki sem jelentkezik, az ülés befejeztetik. A legközelebbi ülés hétórá délelőtt 11 órakor lesz, melynek tárgyat a költségvetés részletei fogják képezni.

KÜLFÖLD.

A bolgár viszonyok bonyolódása felkelté a muszka czár ügyelmét is, ki ez ügyben magához hívatta Dondukoff-Korzkoff herceget, hogy őt konzultálja. Miután épen a nevezett herceg vetette meg alapját a bolgáriai bonyolalmaknak, igen könnyű elképzelni, hogy minő tanácsokat fog adni a czárnak Dondukoff herceg.

Az új francia kormány megalakulása következtében a berlini francia követ, Saint-Vallier beadta volt lemondását, de Bismarck herczegnek sikerült kieszközölni, hogy a nevezett követ, kivel rokonszenvez, megmaradjon eddigi állomásán.

Az albánok mozgalmairól érkezett tudósítások szerint az albán liga vezetői és törzsfőnökök e hó 16-án Djakovában egy gyűlést fognak tartani. Djakova lakosai a gusinyei és plávai albánoknak 500 hátultöltő fegyvert küldöttek megfelelő munitással.

A szerb területen levő vekuf javak ügye is kezd a szőnyegre kerülni, még pedig azon jegyzék következtében, melyet Haymerle báró ez ügyben a szerb kormányhoz intézett. Risztics felhívására ugyanis a belgrádi török ügyvivő Nisbe utazott, hogy ez ügyben a szerb kormányval értekezze. — Ugyancsak Nisbe utaztak Belgrádból Marinovics és Marics, hogy ott megkapják az instruktókat az Ausztria-Magyarországgal kötendő vasuti konferentiára vonatkozólag.

Kelet-Ruméliából jelentik, hogy ott a mohamedánok tömeges üldözés veszélyének vannak a bolgár elem részéről kitéve. Alake basa végre mégis elérkezettnek látja az időt, hogy erőlyesen közbelépjen. Utasítja a rendőrséget s a bíróságokat, hogy minden erőszakoskodót szigorúan, példásan megfenyítsenek, a közönség megzavaróit pedig utasítsák ki a tartományból.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap a „Háromszéki leányok”-ban nem valami sokan gyönyörködtek, ahoképest, hogy tünepnap volt.

Pedig maga a darab is jó vasárnapi bohóság, s jó színészeink is vannak hozzá.

Boér Hermin és Pálmai Ilka, például, gyönyörű — szinte azt szeretnők mondani: igéz — szép széke lyányok, kikben minden igaz szíttya kedve szerint gyönyörködhetik. Boér Hermin, — ki egyébiránt gyöngéledő Békási Irmától vette át szerepét, — valóságos példányképe volt a széke lyányoknak, abból az erőteljesen szép szíttya-vérből, mely másfélszer évvel ezelőtt Háromszék rónán fellepedett. Pálmai Ilka viszont abból a kaczkási lételből való volt, ki már tökéletesen megért a fejkötő alá: játéka tűzzel, étellel, de tülzást nélkül, dalai csupa hűv, érzelme és kifejezés. Különösen egy pár dalát igazán gyűjtő hévvel csicseregte el. A közönség mindegyiket zajosan tapsolta s többet megtűrázott.

A férfi szereplők is pompásan megfellelték feladatunkat.

Szentgyörgyiné például, maga a borvizes széke ly sem különb széke ly. Mesteri alak, méltó lenne a Kassai csecejére. (Kassai tudvalevőleg kitűnő costume-képeket szokott „lekapni” kolégáiról.)

Váradi Miklós is derék szász fiu volt, méltó hogy széke ly legyen belőle. Olyan nótát is vágott ki, mikor (az utolsó felvonásban) felcsapott széke ly molnárnak, hogy csupa gyönyörűség volt hallgatni. Meg is tapsolták s megismételtették a nótáját.

Kassainak Sziksz régi remeke. Ma kétszeres volt a remek: először a kitűnő alakításnál fogva, másodszor, mert nem túltölt.

Szilági (Weimuth) száraz volt ma is, mint mindig, de legalább barátságosan, pipogya szászt kellett ábrázolnia; s ezt elálátta.

A többiek közül Krasznai, Körösziné, Gabányi és Bokodi, mind jó alakok voltak.

A népség-katonaság is elég jól működött közre; csak a zene, az a zene, az rémséges egy valami. Igazán némelykor kedve jó az embernek, hogy a rendőrséghez folyamodjon az ellen az élnetelen, szintelen, néha épen fülhasogató ezinczóság, dunnyogás és csörömpölés ellen, a mit a színházi zenekarunk visz véghez némelykor. Ugyan nem szégyellik magukat azért a zenének keresztelt qualifikálatlan valamiért?!

Uj kihívások.

A „Függetlenség” írja:

Majthényi Izidor segédei következő nyilatkozatot tettek között:

Alólirottak a föhmerült téves hírekkel szemben kijelentjük, hogy a b. Majthényi Izidor és Verhovay Gyula ur között fönforgott ügyben, kizárólag személyes megbízásból jártunk el — a nemzeti kaszinóra pedig, mint testület, soha nem hívatkozunk, sem mint annak bármi tekintetbeni megbízottai fel nem léptünk.

Budapest, jan. 10. 1880.

Üchtritz Zsigmond.

Benitzky Gábor.

Tegnap d. n. megjelentek szerkesztőségünkben Beóthy Algonon és Lónyai Albert urak, mint báró Üchtritz Zsigmond ur megbízottai, hogy Rajkay Vilmos lakását megtudják s őt a lapunkban megjelent cikkért provokálják.

Minthogy a „Függetlenség” szerkesztőségének tagjai között a most folyó provokálások sorában solidaritás áll fenn, a szerkesztőség tagjai pedig még nem voltak jelen, felkértem a fent nevezett urakat, hogy 6 órákor este ismét megjelenni szíveskedjenek.

A szerkesztőség tanácskozmánya a következő feleletben állapodott meg s azt a 6 órákor megjelent Beóthy Algonon és Lónyai Albert uraknak testületileg tudtúl is adta.

A „Függetlenség” jelenlegi szerkesztője Herman Ottó a maga s valamennyi munkatárs nevében ezennel a legathározottabban kinyilatkoztatja, hogy mindaddig, a míg a nemzeti kaszinó, mint testület nem nem nyilatkozik az iránt, milyen állást foglal el Verhovay Gyula és Majthényi Izidor báró közt lefolyt párbaj dolgában, a melyben a kaszinó közvéleményére is történt hivatkozás, mi mindaddig a nemz. kaszinó tagjai részéről eredő bármily kérdésre vagy követelésre tagadólás és elutasítólág feleltünk.

Beóthy Algonon és Lónyai Albert urak rövid idő múlva ismét megjelentek, hogy b. Üchtritz Zsigmond nevében Herman Ottót ki-hívják, azon oknál fogva, mert, szerintük Rajkay Vilmos lakását velők tudatni nem akarta s így ő a felelős.

Tekintettel a szerkesztőség fentebbi megállapodására, Herman Ottó az elfoglalt álláspontot nem hagyta el. Budapest 1880. jan. 12.

A „Függetlenség” szerkesztőség.

NAPI HIREK.

— Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, Róli Gyula brasonmegyei alispánnak, a közszolgálat és közigazgatás ténen tett sikeres szolgálatai elismeréséül, a királyi tanácsosi czimet díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1880. évi január hó 5-én. Ferencz József, s. k. Báró Oreyz Béla s. k.

— Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, Zsukán Zacharia apahidai községi bírónak, sok évi hű és hasznos szolgálata elismeréséül, az ezüst érdemkeresztet adományozom. Kelt Bécsben, 1880. évi január hó 4-én. Ferencz József, s. k. Báró Oreyz Béla s. k.

— A marosvásárhelyi ügyvédi kamara részéről közhírre tétetik, miszerint Bagdy Imre ügyvéd székhelyét Székely-Keresztúrról, ezen kamara területén belől Székely-Udvarhelyre tette át.

Helyi hírek.

— Báró Bánffy Györgytől a napokban három zenemű jelent meg zongorára Demjénné Kolozsvárt: egy románcaz Adieu czimmel, A. de Musset hasonezimű szép költeményének szövegére; ez természetesen énekhangra van írva zongorakísérettel. Szerző e művét Bethlen Sarolta grófkisasszonynak ajánlotta. A másik szerzemény egy Keringő ifj. gróf Almásy Kálmánnak ajánlja; a harmadik végül egy gyorsolka Aus der Bahn czimmel. E compositiókkal együtt br. Bánffy Györgynek eddigelő már 17 zeneszerzeménye jelent meg; mindegyik egy-egy csinos zenei gondolatot dolgoz föl kerekded, izletes alakban, a mi kétségtelen bizonyítéka szerző alapos zenei képzettségének és zeneköltői tehetségének. A most megjelent, valamiint korábbi művek is kaphatók Demjén I. könyvkereskedésében Kolozsvárt.

— A színházban tegnap este a három egyfelvonásos vígjátékot (Eladó leány, Barátság-ból és Flipper és Nobbler) ismételték meglehetősen száma közönség előtt. Az első vígjátékban (Eladó leány) Szentgyörgyi (Dobbs) emelkedett ki

pompásan eltalált ábrázolásával; Ramazetter Jolán k. a. pehig ma épen olyan igéző volt Mari szerepében, mint először. Fogadim mernék, hogy ahány fiatal ember és aggleány volt a nézőtérén — pedig szép számmal voltak — mind concurrálna ezért a pajkosan naiv és naivul pajkos eladóleányért, még ha nem is hallaná olyan szépen zongorázni, mint tegnap hallotta, a miért aztán meg is tapsolták hatalmasan. A Barátság-ból vígjátékban ismét színházunk legszebb szöke és legszebb barna kisasszonya: Boér Hermin és Kéler Ilon csaptak föl olyan szép menyecskeknek, hogy az ember szinte irigyelte együgyű pedáns, halvérű angol férjüket, kikben különben Gabányi és Kassai pompás humoristikus alakokat mutattak be. Szóval pompás két kis előadás volt; kár, hogy megszereztek a harmadikkal, melyen többit unatkoztunk, mint nevetünk.

— Halálozás. Tessenborni Büsch Róbert, es. kir. nyugalmazott őrnagy munkás életének 70-ik, boldog házasságuk 24-ik évében, i. hó 11-én reggeli 4 órákor hosszas szenvedés után megszűnt élni.

— Ismét veszett eb. Tegnap kedden dél tájt ismét egy veszett eb keltett nagy rémület a piacon; mint halljuk, a kutya, melyen a dühödség félreismerhetetlen jelei látszottak, több embert, köztük egy asszonyt és gyereket is meg-mart. Hogy aztán hová rohant a veszeelmes állat: erről nem bírnak tudomással. Ugy látszik, valamely eb többit is inficiált s most ki tudja: hány bódoroghat ilyen veszett állat. Mindenesetre ezélszerül a rendőrség abbéli tilalma, melyet hirdeteményileg ma tesz közzé, hogy t. i. senki se bocsássa szabadon kutyáját, hanem tartsa megkötve, mert csak így lehet megelőzni a baj elterjedését az összes kutyákra. Egy ilyen veszett eb által okozott marás miatt, mint hírlík, az emberen már is kellett egy fájdalmas orvosi műtétet végrehajtani.

— A kolozsvári pincér-egylet összes tagjai és érdekeltei értesítetnek, hogy az egylet évi rendes közgyűlését folyó hó 20-án este 10 órákor a Kispipa éttermében tartja meg. Nagy Gábor titkár.

Hazai hírek.

— Verhovay Gyula állapotában habár lassu, de folytonos a javulás. A tegnapi délután megtartott orvosi consilium constatálta, hogy most már egyáltalában nem lehet veszélytől tartani s a beteg felgyógyulását minden körülmény lehetővé teszi. Tegnapielőtt kevés megszokással csaknem egész nap aludt. A láz aláhagyott s általában minden tekintetben a javulás jeleivel találkozni. — Ezzel szemben valaki „Kolozsvári” név alatt nyilván felületési szándékból Budapesti a következő sürgönyt intézte az éjszaka lapunkhoz: „Verhovay haldoklik. Az őr. casino ablakai bezuza, az utcák tömve demonstrálókkal. A katonaság a gyülekezés szétoszlására hurrah kiáltással rohan. A nép közül többen leszarattak. A katonaság és rendőrség közül több sebesült. Izgatottság roppant. Kolozsvári.” Rendes, budapesti munkatársunktól táviratot nem kaptunk, a mi csak megerősíti fennebbi felfelvétünket. Kérdezősködő táviratunkra pedig válasz még nem érkezett.

— A nemzeti kaszinó előtt, a hatvani-utczában, ma este 9—10 óra tájban ismét nagyobb száma közönség gyűlt össze, mely a járókelő kíváncsiakkal szaporodott. Eltették időnkint Verhovayt s közben más felszólalások és kiáltások is történtek. A nemz. kaszinó ablakából többen nézték a csoportosulást s hallgatták a felszólalásokat. Az utcában több lovas rendőr lovagolt fel és alá, szétoszlásra híván fel a közönséget; a kaszinó előtt számos rendőr és biztós állott. A közönség, mely folyton szaporodott, a rendőrök minden figyelmeztetése dacára sem akart szétoszlani s egész a késő éjjeli órákig hullámozott fel és alá. A szaporított lovas rendőrök nem rendet csináltak, csak az igaztosságot növelték, különösen azon qualifikálatlan eljárásuk által, hogy nemcsak a kősi uton ugráltatták lovaikat, de a járdán állók közé is hatoltak lovaikkal, eltaposással fenyegetve a járókelőket. A növekvő ingerültség folytán az összettközéstől is lehetett tartani, mi szerencsére elmaradt, de azért több heves jelenet fejlődött ki. A rendőrök tudtunkkal csak egy elfogatást eszközöltek. Az Ellenőr egyik munkatársa A. d. j. á. n. Sándor, ki a Kammon-kávéház ajtajából nézte a jelenetet, a hatvani-utczai őrhelyre kísértetett be. Ott fejlegyeztek nevét és szabadon bocsátották. Ekkor, 10 óra tájban foszolni kezdet a közönség. De a zajos jelenetek tovább folytak. Eltették Verhovayt, abezug-olták a „frakkos bandát.” A rendőrök ellátását, hogy a járdán nyargaltak, heves tiltakozással, guyszavakkal, élezzekkel viszonozták; ha a rendőrök valakit letartóztattak, azt a tömeg kiszabadította. Fél 11 órákor gyűrűlt az éjlenzaj, de a tömeg nem akart távozni, mert a rendőrök közül egy sem ment el, még akkor sem, mikor már alig 30—40 ember ácsorgott a kaszinó táján. Tizenegy óra után ezek is elmentek és ezzel a tüntetés véget ért.

— Az ostromállapotban levő szerkesztőség. A „F.g.” a következő sorokat hozza: A mióta a „Függetlenség” megkezdte a programjában megfogadott működését s rend-

re lerántja a magyar társadalom testén ragódó fókélyekről a ieplet, azóta egy provokolás a másikat éri. A „Függetlenség” szerkesztősége emnélfogva kinyilatkoztatja, hogy: 1. miután egy napilap szerkesztése munkába, a munka pedig időbe kerül, a szokásos hosszas pertractatiókba nem bocsátkozik. 2. miután minden kifogástalan embernek minden téren megfelní kész. Kéretnek az illető felek, hogy mindjárt tanukkal el-látva keressék fel a szerkesztőséget, hol az ügyet lovagias uton való gyors lebonyolítására minden készen van. Ezt egyszer mindenkorra kinyilatkoztatjuk. Budapest jan. 12. Herman Ottó. Dr. Hoitsy Pál. Kászonyi Dániel. Hentaller Lajos. Tóth Béla. Inczédy László.

— A „Függetlenség” tegnapi számában a következő nyilatkozat jelent meg: Miután gróf Károlyi Tibor és Szeniczey Ödön urak Tisza László ur nevében a legathározottabban kijelentették, hogy azon vádak, melyeket én a „Függetlenség” január 6-diki számában a hamis váltókra vonatkozólag — mintha a váltókra Tisza L. ur tudtával írtak volna hamis nevek — közöltem, nem igazak; annál fogva én ezen vádat ezennel visszavonom. Budapest, 1870. jan. 10. Hoitsy Pál.

— Majthényi Izidor báró, hir szerint, a párbaj után csakugyan eltávozott a fővárosból, de ismét visszajött s jelentkezett a rendőrségnél.

— Zichy Géza gróf, kinek balkezű zongorajátéka nálunk s Párisban nagy feltűnést okozott, a német császári udvar megtisztelő meghívására megy s ott Vilmos császár magántermében fog játszani.

— Magyarországi socialdemocratapárt alakult a fővárosban s pedig a magyarországi munkaspárt s az ettől három év előtt elvált általános munkaegylet újból való szövetkezése folytán. Hsvétkor congressus lesz Budapesten a szervezkedés és a program ügyében. E congressuson új alapszabályokat készítenek, új szerkesztő bizottságot is választanak, melyben a magyarajku és értelmű munkásvezetőnek különös befolyás fog biztosítani. Mindkét párt vagyona és terhei közösek lesznek.

— Végh Ignácot végre elfogták. Tegnapielőtt reggel Fischer rendőrségi tollnok egy bálból hazatérőben betért a nádor-utczai Biehler-féle kávéházba. Itt egy asztal mellett egy félre-eső helyen buslakodott Végh. Fischernek feltűnt az alak, mely kissé ismerősnek tűnt fel neki. Rövid gondolkodás után észbe jutott, hogy e busmagyar fotografiáját látta a rendőrség albumában. Hirtelen ott termelt tehát Végh asztala mellett e szavakkal: „Uram! Ön Végh Ignác, kövessen engem.” Végh szó nélkül engedelmessékedett, a tollnok kocsit rendelt s 7 és fél órákor már a „Fortuná”-ban volt a jó fogással. Végh rendkívül rosszul néz ki, alakja összegörnyedt, szeméi melyen be vannak esve, szóval meglátászik rajta az átszenvedett halálfélelem, melyet az üldözés okozott neki.

— Egy czigány és egy igazgatótanár állott e hó 11-én déli 12 órákor a székeley-keresztúrvárosi körjegyző előtt. Az egyik a piac alsó-, a másik a piac felső részén lett a kutyák által megrohantva s részben összemarva. Panaszt adtak jegyzőkönyvre a kutyák ellen. Lesz-e sikere, nem tudjuk. Az elvonítás már Plutarchus óta a provinciális helyek ismertető jele: de miután nálunk már a kutyák is marnak: ha e confusiót szolgabírói erély sem fekezheti meg, nem marad egyéb hátra, mint összetoborzani még azon néhány nemzetséget, mely a czigányok táborát 40 sátorra kiegészíti s aztán visszavonulni Ázsiába.

— A brádi árvíz által okozott kár fölveté becsül szerint több mint 10 ezer forintra megy.

— Paraszt támadás Felső Szt.-Mihály falván. Hogy több községben a miveletlen nép között, a miveltsg terjesztésére irányuló törekvés kormányknak még jelenben is mekkora ellenszenyre talál s mennyire igyekszik a kormány közegeinek (a tanítóknak) feladatává tett reformálás munkáját sikertelenné tenni: azt a legpregnansabban igazolja itt községben a románok karácsony 2-ik napján történt eset. A község-beli románok egy nagy csoportja előleges elhatározása folytán az említett nap estva egy falusi mulatságból többek társaságában hozá tőrő községi tanítót annyira kezdte egyike a felbérletnek insultálni, hogy a tanítónak futásban kellett menekedni találni. A tanító egy közel-levő házba menekült, felhívta a ház gazdáját (Zsigmond Eleket), hogy őt kísérje haza, miután „a paraszt oláhok” megakarják ölni. Zsigmond a kérésnek engedett, s e mellett egy pisztolyt vett magához, hogy az esetleg megújulandó paraszt támadást a pisztoly durranásával ijessze vissza. A támadás újra megújult; a pisztoly durranás megtörtént, ez azonban nem hogy megijesztette volna őket, de sőt inkább a tömeges támadást vonta maga után. A tanítónak újra menekülni kellett: Tóth Lajosné házában keresett menedéket. Az oláh csoport a házat megrohanta: a kaput betörtte, a ház ajtaján kezdetek dörömbölni. Az ijedség a már álomra szenderült háznépét annyira elfogta, hogy a család néi tagjai közül az egyik elájult; miután azonban a dörömbölés nem akart szűnni: ajtot

nyitott a ház asszonya. A tömegnek se kellett több: árvíz módjára rohant a családi szentélybe fővé téve mindent a tanítóért, s kiabálva: h o a tanító, hogy üssük főbe. A tanító azonban e ház hátsó ajtaján elmenekült — a ház népe pedig csak nagy dúlás és ijesztő fenyegetések után menekült meg a jogegyenlőség olve alapján testvéreinkké deválalódott parasztoktól! Felhívjuk. Torpa-Aranyos megye köz-igazgatási hatósága figyelemét ez esetre!! Szent-mihályfalvi.

Vegyes hírek.

— A válópör vége. A monacoi herezeg-nő végeleges elvadását tegnap írta alá a pápa. A herezeg-nő és Festetich Taszilo gróf esküvője legközelebb megy végbe Baden-Badenben. Az esküvőn, mint a „Pesti Napló” írja, több magyar főúr lesz jelen.

— A dundeei vasuti szerencsétlenség áldozatai közül e hó 6-án ismét kifogtak négyet, másnap pedig nyolezat. A holttestek közt több volt olyan, ki a vonat esése közben súlyosan megsérült, a fűtő egész arcát összeégette. Ez ügyben különben erőlyesen foly a vizsgálat.

— Kiszállítja a nihilistáknak a dynamitot? Charkovban a kis-orosi kerület szék-városában az ottani katonai főkörmányzó Loris Melikov gróf határozottul parancsára átvizsgáltak minden házat, s a rendőrség rendkívül sok magánéltetben talált egész raktárakra való dynamitot, fegyvereket, revolvereket, lőkészletet stb. melyek gondosan be voltak csomagolva faszekrényekben és a párisi indóházak bélyegen kívül e fölírás viselték: „A ebarkowi egyetem muzeuma részére. Természettani eszközök. Övatomsság!”

CSARNOK.

Apróságok.

Az elkezeredett regényhős.

A regény-író Reybaud Lajos, ki nem rég halt meg, nagyon mulatságos kaland hőse volt egy izben. Azon időben történt, midőn ismeretes műve: „Paturót Jerenne társadalmi állást keresve magának,” a legnagyobb sikeit aratta; egy reggel egy ismeretlen nagy határozottsággal csenget a dívatossá vált mű szerzőjének ajtaján. A (mint bevezetik őt Reybaudhoz, hevesen felkiált:

— Uram! az én nevem Paturót!

— Ej! ej! szolt Reybaud mosolyogva, alkalmasint azt akarja éni, hogy megváltoztassam könyvem czimét?

— Azért jöttem uram, hogy könyörögjek önnek, szüntesse meg vértanúságomat.

A szerencsétlen Paturót ekkor elbeszélte történet-írójának, hogy ama mű megjelenése óta egyetlen nap sem telt el úgy, hogy legalább tízenkét levelet ne kapjon, melyekben különböző állomásokra figyelmezteték őt, leggyakrabban az Obeliskz kapusságára.

Ezenkívül a szerencsétlen ember lakása folyton valóságos ostromnak volt kitéve, a hirdetések kihordói által, kik felajánlatták neki szolgálataikat.

Reybaud ezzel vigasztalta a szegény ördögöt, hogy majd megváltoztatja regénye czimét. Tudjuk, hogy miként tartotta meg szavát. (Sehogy)

Gyermekártatlanság.

— Hogy hinnak kis barátom? kérdezte valaki, egy őt — hat éves kis gentlemántól;

— Gusztáynak.

— Igen kerest neveden, de mi a családi neved, hogyan hívják atyádat? Atyámat? Durand és társa...

Gyermekengedékenység.

A kis Bertha oly ros, oly igen ros volt, hogy mamájának meg kelle őt vernie.

Már jó negyed óra óta duzzog a szalon egyik zugában.

Végre mélyen felszuszorva ily szavakra fakad.

— No jer ide kis mama, nem bánom meg-bocsátok, adj szépen egy csókot.

Ifj. Dumas Sándor egy elmeszlikrája.

Mit nevezünk kaczer nőnek?

Oly nő, ki egy vagy több férfinak szenvedést okoz, a nélkül, hogy boldogitná őket. S minek nevezzük azon férfit, ki szenved egy olyan nő miatt ki a nélkül, hogy boldogitná ingerkedik vele? Esztelenek. Nő! ha így van, miért tudjuk a kaczerőnöket és ugyan mi baj van abban, hogy egy szivtelen nő egy esztelen férfit tönkre tesz?

Egy misantrop jegyzeteiből.

Ismertem három fivért, kik közül a leg-iffabb negyven, a középső hatvan, s a legidősb nyolezvan éves volt.

De, különös dolog, hármuk közül a leg-idősb nézett ki legiffabbnak, s a legidősebbnek kinéző volt a legiffabb.

Ezen, a természet törvényeivel ellenkező ténynek egyszerű magyarázata ebben áll:

A legiffabbnak volt neje s gyermekei.

A középsőnek volt neje, de gyermeke nem.

A legidősbnek nem volt soha sem neje, sem gyermeke.

Idegenek Kolozsvárt.

— Jan. 13. —

Nemzeti szálloda:

Taucher E. kereskedő Bécsből. Steiner Károly ügynök Budapestről. Molitz J. gyáros Bécsből. Dr. Knöpfler Vilmos M.-Vásárhelyről. Br. Stratindorf Károly Fekete-erdőről.

Biasini szálloda:

Lakatos Sámuel tanár M.-Vásárhelyről. Merza Zachariás kereskedő Csikszeredából. Hoszu László birtokos Deésről. Stetz Gerő ügyvéd Sz.-Ujvárról. Putnoki Domokos birtokos Erkedről. Fábiani Antal tanár N.-Enyedről. Bartha István birtokos Deésről. Bányai Károly kereskedő Sz.-Ujvárról. Holits Lipót kereskedő Deésről. Bajnovits Armin II.-od éves bölcsész M.-Vásárhelyről. Szengyel Ferencz számtartó Dobokáról.

Pannonia szálloda:

Kameter Anna csipkekereskedőné Zuaumból. Veigel Ágoston ezredes Budapestről. Binder Lajos mérnök Sáska M. Budapestről.

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetei.

1880 év Január hó 10-rol.

	Minőségi súly Hectoliterenként	Ára 100 klg.-nak.		
Buza:	klgr.	frt. kr. frt. kr.		
Bánsági	72.8—74.6	— — — —		
„	76.4—78.3	13 45.—13 80.		
Tiszavidéki	72.8—74.6	— — — —		
„	76.4—78.3	13 65.—14 —		
Pestvidéki	72.8—74.6	— — — —		
„	76.4—78.5	13 40.—13 75.		
Fehérmegyei	72.8—74.6	— — — —		
„	76.4—78.3	13 65.—14 —		
Bácskai	72.8—74.6	13 65. 14 —		
„	76.4—78.5	— — — —		
Rozs:				
Magyar	70 —72	9 60. 9 80.		
Árpa:				
Takarmány	60 —62	7 50. 7 75		
Malata	62 —63.7	8 15. 10 75.		
Zab:				
Magyar	36.4—40.1	7 40. 7 65.		
Tengeri:				
Bánsági	— — —	7 60. 7 65.		
Másnemi	— — —	7 55. 7 60.		
Repeze:				
Káposzta	— — —	— — — —		
Bánsági	— — —	— — — —		
Köles:	— — —	7 85. 8 75.		
Magyar	— — —	8 10. 8 40.		
Szokvány:				
Buza tavaszra szállítandó	74.7.	14 67.—14 72.		
Buza Szept.—Ok-tób. szállítandó	— — —	— — — —		
Rozs tavaszraszál. 69.2	— — —	— — — —		
Tengeri Máj.—Jun. szállítandó	— — —	8 70.— 8 75.		
Repeze káposzta Augst.—Sdpt. szállítandó	— — —	— — — —		
Repeze bánsági Jul.—Aug. sz.	— — —	— — — —		
Szesz (nyers) 100 lit. százelekként	— — —	35 76. 36 75.		

HIVATALOS ARFOLYAMOK a budapesti áru- és érték-tőzsdén 1880 január 12.

Magyar aranyjárdék	98.15
Magyar vasuti kölcsön	116.15
Magyar kel. vas. államkótv., I. kibocsátás	77.25
Magyar kel. vas. államkótv., II. kibocsátás	91.—
Magyar kel. vasuti államkótv., 1876. évi	79.50
Magyar nyerevény-sorsjegyi-kölcsön	109.75
Magyar szőlődezsma váltásji kötvény	89.50
Magyar földterhermentési kötvény	89.—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	86.50
Temes-bánati földterhermentési kötvény	87.50
Temes-bánati földterherment. kötv. záradékkal	86.50
Erdélyi földterhermentési kötvény	86.75
Horvát-szlavon földterhermentési kötv.	— —
Osztrák járadék papírban	70.—
Osztrák járadék ezüstben	71.—
Osztrák járadék aranyban	82.50
1860-iki államsorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészevény	894.—
Osztrák hitelintézet részevény	270.—
Magyar hitelbank-részevény	289.50
Ezüst	— —
Cs. és kir. arany	5.48
20 frankos arany	932.—
Német birodalmi marka	57.80
London (3 havi váltókért)	116.80

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY,

